

Brussel, 17 oktober 2018

Mijnheer de Voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers,

Dames en heren volksvertegenwoordigers,

Wij hebben de eer u het jaarverslag 2017-2018 van de Federale Deontologische Commissie te bezorgen, zoals voorgeschreven in artikel 13 van de wet van 6 januari 2014 houdende oprichting van een Federale Deontologische Commissie en houdende de Deontologische Code voor openbare mandatarissen.

Dit jaarverslag werd door de Commissie goedgekeurd op 1 oktober 2018.

We wensen u er een goede ontvangst van.

De Commissie houdt zich ter uwer beschikking om het jaarverslag voor te stellen, toe te lichten en te bespreken.

Met de meeste hoogachting,

Françoise TULKENS
Voorzitster 2017-2018

Danny PIETERS
Voorzitter 2018-2019

JAARVERSLAG 2017-2018

1. Inleiding

1.1. De Federale Deontologische Commissie (hierna "de Commissie" genoemd) werd opgericht bij de wet van 6 januari 2014 houdende oprichting van een Federale Deontologische Commissie en houdende de Deontologische Code voor openbare mandatarissen (hierna "de wet van 6 januari 2014" genoemd). De oprichting van de Commissie is een uitvloeisel van het Institutioneel Akkoord van 11 oktober 2011, dat tot de Zesde Staatshervorming heeft geleid.

De Commissie is samengesteld uit twaalf leden, van wie zes Nederlandstalige en zes Franstalige. Deze leden zijn ofwel voormalige magistraten, ofwel voormalige of dienstdoende universiteitsprofessoren, ofwel oud-leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers of van de Senaat, ofwel voormalige openbare mandatarissen zoals bepaald in artikel 2, 2° tot 10°, van de wet van 6 januari 2014.

Ten hoogste twee derden van de leden zijn van hetzelfde geslacht. De Commissie bestaat op heden uit 4 vrouwen en acht mannen.

1.2. De Commissie wordt ingesteld als een vast orgaan van de Kamer van volksvertegenwoordigers en heeft als taak om, op vraag van een openbaar mandataris, vertrouwelijke adviezen te verstrekken over een deontologische kwestie, dan wel algemene adviezen en aanbevelingen te formuleren op eigen initiatief of op verzoek van de Kamer, de Senaat of de regering. Ze kan ook vertrouwelijke adviezen verstrekken op verzoek van een minister of staatssecretaris.

1.3. Overeenkomstig artikel 13 van de wet van 6 januari 2014 stelt de Commissie een verslag van haar activiteiten op en presenteert ze dit jaarlijks aan de Kamer van volksvertegenwoordigers. Tijdens haar vergadering van 6 juli 2017 heeft de Commissie beslist dat de frequentie waarmee ze haar verslagen opstelt, moet samenvallen met het parlementair jaar. Het eerste jaarverslag had dus betrekking op het

parlementair jaar 2016-2017 en daarnaast op de periode vanaf de installatie van de Commissie op 13 juni 2016 tot aan het begin van het parlementair jaar 2016-2017. Tijdens haar vergadering van 1 oktober 2018 besliste de Commissie om de periodes waarover de jaarverslagen gaan te laten sporen met de periodes van het Voorzitterschap van de Commissie, dat op 1 september van elk jaar wisselt. Dit jaarverslag heeft dus betrekking op de periode van 1 september 2017 tot en met 31 augustus 2018.

2. Samenstelling

2.1. De Commissie werd officieel geïnstalleerd op 13 juni 2016, nadat haar leden tijdens de plenaire vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers van 19 mei 2016 werden benoemd voor een periode van vijf jaar (zie het bericht dat is verschenen in het *Belgisch Staatsblad* van 26 mei 2016).

Respectievelijk tijdens haar installatievergadering van 13 juni 2016 en haar vergadering van 29 juni 2016 heeft de Commissie haar twee voorzitters aangewezen, met name de heer Danny PIETERS, aangewezen uit de Nederlandstalige leden, en mevrouw Françoise TULKENS, aangewezen uit de Franstalige leden.

2.2 Tijdens de vergadering van 18 september 2017 werd de leden kennis gegeven van het ontslag van de heer François-Xavier DE DONNEA. De oproep tot kandidaten ter vervanging van de heer François-Xavier DE DONNEA verscheen in het *Belgisch Staatsblad* van 10 oktober 2017. De heer Etienne KNOOPS werd door de Kamer in de categorie “voormalige Kamerleden en/of Senatoren aangesteld tijdens de plenaire vergadering van 30 november 2017 (zie de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* van 13 december 2017).

2.3 Teneinde het aantal mogelijke kandidaten voor een mandaat binnen de Federale Deontologische Commissie te verruimen en aldus de samenstelling ervan te vereenvoudigen, hebben de voorzitters van de erkende politieke Kamerfracties op 20 juni 2017 een wetsvoorstel ingediend tot wijziging van artikel 9 van de wet van 6 januari 2014 (*Parl. St. Kamer, 2016-2017, DOC 54 nr. 2546/001*).

Dientengevolge zou de hoedanigheid van commissielid verenigbaar zijn met “elk lokaal openbaar mandaat”.

Dit voorstel werd op 29 juni 2017 verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt, waar het nog wacht op bespreking.

3. De Deontologische Code voor de federale openbare mandatarissen (m.u.v. de Kamerleden en Senatoren)

3.1 Artikel 5, § 1, eerste lid, van de wet van 6 januari 2014 belast de Commissie met de redactie van een ontwerp van Deontologische Code die van toepassing is op de federale openbare mandatarissen bedoeld in artikel 2, § 1, 2° tot 11°, van voornoemde wet, dus niet op de leden van de Kamer en de Senaat, voor wie een respectievelijk door elke assemblee aangenomen Deontologische Code geldt (zie, wat de Kamer betreft, de bij het Reglement gevoegde Deontologische Code voor de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers, opgesteld met toepassing van artikel 163*bis* van het Reglement van de Kamer en die in plenum werd aangenomen op 19 december 2013; voor de Senaat, zie de bij het Reglement gevoegde Deontologische Code voor de leden van de Senaat, opgesteld met toepassing van artikel 74 van het Reglement van de Senaat).

Overeenkomstig artikel 5, § 1, tweede lid, van de wet van 6 januari 2014, dient de Deontologische Code bij wet goedgekeurd te worden.

3.2 Vanaf haar installatie op 13 juni 2016, heeft de Commissie onmiddellijk de redactiewerkzaamheden voor het ontwerp van Deontologische Code aangevat. Op 12 oktober 2016 werd het ontwerp van Code aan de Voorzitter van de Kamer overgezonden, die het opgenomen heeft in zijn, als enige auteur ondertekende wetsvoorstel van 20 oktober 2016 tot wijziging van de wet van 6 januari 2014 houdende oprichting van een Federale Deontologische Commissie om er de Deontologische Code voor de openbare mandatarissen in te voegen (*Parl. St. Kamer van volksvertegenwoordigers, 2016-2017, nr. 2098/001*).

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de wet van 6 januari 2014 te wijzigen en de Deontologische Code als bijlage in deze wet in te voegen.

De plenaire vergadering van de Kamer van 20 oktober 2016 nam het wetsvoorstel in overweging en verzond het naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt; de plenaire vergadering van 27 oktober 2016 verzond het voorstel daarna naar de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen (hierna “de commissie Grondwet” genoemd).

De heer Peter DE ROOVER heeft het wetsvoorstel op 22 november 2016 aan de commissie Grondwet toegelicht en de heer Marcel CHERON werd aangewezen als rapporteur. De commissie Grondwet heeft daarnaast beslist om de voorzitter van de Federale Deontologische Commissie uit te nodigen voor een hoorzitting.

Op 17 januari 2017 werd de heer Danny PIETERS, voorzitter van de Commissie, in de commissie Grondwet gehoord. Hij heeft er de totstandkoming van het ontwerp van Code toegelicht en wees de parlementsleden er daarnaast nog op dat de wet uitermate strikte begrenzingsen stelt inzake de vertrouwelijkheid van haar werkzaamheden en van de uitgebrachte adviezen. Hij overhandigde aan de Voorzitster van de commissie Grondwet enkele voorstellen ter zake.

3.4 De bespreking van het voorstel werd uitgesteld omdat de op 7 maart 2017 geïnstalleerde werkgroep “Politieke vernieuwing” (binnen de schoot van commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt) ondertussen belast werd met de behandeling van het wetsvoorstel, waaraan eventueel voorstellen tot versterking van de rol van de Federale Deontologische Commissie zouden worden toegevoegd.

De werkgroep “Politieke vernieuwing” heeft op 11 mei 2017 aan de commissie Grondwet gevraagd om het wetsvoorstel DOC 54 nr. 2098/001 zo snel als mogelijk ten gronde te bespreken en heeft de schriftelijke opmerkingen van verschillende leden van de werkgroep mee overgezonden. Er was binnen de werkgroep

ook consensus of minstens een meerderheid om over het ontwerp van Deontologische Code een advies te vragen aan Guberna (Instituut voor Bestuurders).

3.5 De Voorzitster van de commissie Grondwet wenste het standpunt van de Federale Deontologische Commissie te kennen met betrekking tot de opmerkingen van de leden van de werkgroep, vooraleer de bespreking van het wetsvoorstel DOC 54 nr. 2098/001 terug op de agenda van haar commissie te plaatsen. De Voorzitter van de Federale Deontologische Commissie heeft op 2 juni 2017 gereageerd op de opmerkingen van de leden van de werkgroep.

3.6 De commissie Grondwet heeft op 24 januari 2018 aan de voorzitter van de Kamer gevraagd de Raad van State om advies te verzoeken over het wetsvoorstel en de amendementen. De Raad van State heeft op 29 maart 2018 haar adviezen uitgebracht. Mevrouw Françoise TULKENS, de Voorzitster van de Federale Deontologische Commissie, heeft op 26 april 2018 de opmerkingen van de commissie aan de Voorzitter van de Commissie Grondwet overgezonden.

3.7 De Voorzitster van de Federale Deontologische Commissie heeft bij brief van 5 juni 2018 de voorzitter van de Kamer “met aandrang” gevraagd om alles te doen wat binnen zijn mogelijkheden lag om de Code te laten goedkeuren.

3.8 Tijdens de hoorzitting op 12 juni 2018 in de commissie voor de Comptabiliteit van de Kamer herhaalde de Voorzitter van de Federale Deontologische Commissie de voormelde vraag.

3.9 De commissie Grondwet heeft op 20 juni 2018 het ontwerp van Code aangenomen. Dat ontwerp werd door de commissie licht geamendeerd, enerzijds ten gevolge van de opmerkingen van de Raad van State Commissie (zie DOC 54 nr. 2098/006) en anderzijds door aan het in punt 3.3 van het ontwerp van Code vermelde “algemeen belang” ook “het belang van de bevolking” toe te voegen.

3.10 De plenaire vergadering van de Kamer heeft op haar beurt op 5 juli 2018 de Code aangenomen.

3.11 De Code werd op 26 juli 2018 als bijlage bij de wet van 15 juli 2018 in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt, en is in werking getreden op 5 augustus 2018.

Zodoende heeft de Commissie pas sinds augustus 2018 haar volle bevoegdheid en instrumenten en zijn haar activiteiten in de verslagperiode noodgedwongen vrij beperkt geweest.

3.12 De Federale Deontologische Commissie beoogt in het najaar van 2018 met betrekking tot de Federale Deontologische Code een gerichte introductiecampagne te voeren bij de openbare mandatarissen die aan de Code onderworpen zijn.

4. Adviezen en aanbevelingen

4.1 Vertrouwelijke adviezen over specifieke kwesties met betrekking tot een openbaar mandataris

Er werd geen enkel verzoek ingediend. Er was ook nog geen rechtsgrond voor.

4.2 Vertrouwelijke adviezen over specifieke kwesties met betrekking tot een minister of een staatssecretaris

Er werd geen enkel verzoek ingediend. Er was ook nog geen rechtsgrond voor.

4.3 Algemene adviezen en aanbevelingen aangaande deontologie, ethiek of belangenconflicten (op basis van een verzoek ondertekend door minstens een derde van de leden van de Senaat of door minstens vijftig leden van de Kamer)

Er werd geen enkel verzoek ingediend.

4.4 Algemene adviezen of aanbevelingen op eigen initiatief

Zoals in het vorige jaarverslag werd vermeld, zou de Commissie de uitwerking van adviezen of aanbevelingen op eigen initiatief met betrekking tot de in de werkgroep “Politieke vernieuwing” eveneens aanhangige onderwerpen, hernemen na de beëindiging van de werkzaamheden van die werkgroep. Het verslag van de werkgroep “Politieke vernieuwing” werd op 18 juli 2017 bekendgemaakt.

De Commissie nam op 13 december 2017 het advies op eigen initiatief nr. 2017/2 aangaande de relatie tussen openbare mandatarissen en derden in de totstandkoming van wetgeving aan.

Het verslag van de aangestelde rapporteurs werd besproken in de vergaderingen van 8 maart en 13 december 2017. Het door de rapporteurs aangepaste advies werd met eenparigheid aangenomen door de Commissie (http://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/deonto/FDC_advies_2017_2.pdf).

Het advies werd op 4 januari 2018 op de website van de Commissie bekendgemaakt, en ook aan de Kamer overgezonden.

De Commissie is van oordeel dat openbare mandatarissen ten volle verantwoordelijk dienen te zijn voor de wetgevende teksten die zij indienen, verdedigen en goedkeuren. Ze moeten bovendien transparant zijn over de contacten met derden en mogen zich in geen geval verschuilen achter de onwetendheid betreffende de inhoud van documenten die hun handtekening dragen. Lobbyisten dienen op hun beurt ook integer en transparant te handelen bij hun contacten met openbare mandatarissen en duidelijk het doel van hun interventie aan te geven.

Volgens de Commissie is er een juridisch kader noodzakelijk om bovenstaande principes toe te passen in de praktijk.

Deontologie impliceert niet alleen dat nauwlettend elke situatie moet worden voorkomen die kan aanleunen bij corruptie of bij misbruik van invloed, maar ook dat voormalige mandatarissen die

beroepshalve lobby- of representatieactiviteiten zouden aanvatten die rechtstreeks verband houden met het besluitvormingsproces waaraan zij deelnamen, daarvan kennis geven aan de instellingen waarvan zij lid zijn geweest en de overheden waarvan zij mandataris zijn geweest.

Elke overeenkomst die de stem- of besluitvormingsvrijheid van een mandataris in het gedrang zou brengen is strijdig met de deontologie. Hetzelfde geldt voor tegenprestaties voor een bijzondere handelwijze of lobbyactiviteiten die rechtstreeks in verband staan met het besluitvormingsproces waaraan hij deelneemt.

Het Parlement zou kunnen voorzien in de mogelijkheid om aan elk wetgevend initiatief of aan elk substantieel amendement de lijst van belangenvertegenwoordigers te voegen die de ondertekenaars hebben ontmoet, wanneer die ontmoetingen een aanmerkelijk effect hebben gesorteerd op de inhoud van die voorstellen of amendementen en – *a fortiori* – indien de in het geding zijnde teksten werden opgesteld of gesuggereerd door die belangenvertegenwoordigers.

GRECO heeft in haar tussentijds Conformiteitsverslag van 23 maart 2018 ¹ deze aanbeveling onderschreven en de Belgische overheid opgeroepen deze uit te voeren : *“Een dergelijke maatregel zou niets anders dan een positieve uitwerking op de transparantie kunnen hebben, en GRECO moedigt de Belgische overheid aan om daaraan gevolg te geven.”*

De Commissie beveelt ook aan een publiek register aan te leggen van lobbyisten die contacten onderhouden met openbare mandatarissen en overheidsinstellingen om wetgevende processen te beïnvloeden. Deze registers dienen vlot raadpleegbaar te zijn door burgers.

Lobbyisten zouden zich ook moeten verbinden tot het onderschrijven van een aantal deontologische normen in hun contacten met openbare mandatarissen. Dit betreft principes zoals het verstrekken van correcte en gecheckte informatie, integriteit en het voorkomen van belangenconflicten.

---

¹ Groep van Staten tegen corruptie (GRECO), tussentijds Conformiteitsverslag – België, Vierde evaluatiecyclus, Preventie van corruptie van parlementairen, rechters en magistraten, GRECO RC4(2018)2, , Straatsburg, Raad van Europa, 23 maart 2018, nr 24.

Zowel op het vlak van toepassing, controle als handhaving dient een publiek toezicht te worden georganiseerd.

De Commissie is verheugd dat de Kamer ondertussen op 19 juli 2018 het voorstel teneinde in het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers een artikel betreffende het lobbyregister heeft aangenomen (zie DOC 54 nr. 2803/003) evenals het voorstel tot wijzing van artikel 28 van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers (zie DOC 54 nr. 2818/003). Lobbyisten moeten zich inschrijven in een openbaar register dat door de diensten van de Kamer wordt bijgehouden, en zij dienen een gedragscode te respecteren, en sprekers in hoorzittingen moeten melden of zij reeds betrokken partij waren en of zij worden vergoed voor hun bijdrage aan een hoorzitting.

Mevrouw Françoise TULKENS, voorzitter van de Commissie, heeft op 27 april 2018, enkele dagen voor de bespreking van het voornoemde voorstel in de bevoegde Kamercommissie, de Voorzitter van de Kamer, herinnerd aan het door de Commissie uitgebrachte advies 2017/2. Met verwijzing naar het Tussentijds Conformiteitsverslag van 23 maart 2018 van GRECO, hintte de voorzitter in die brief ook naar de door het advies gedane suggestie van het invoegen van een zogenaamde “lobbyparagraaf”. De bevoegde commissie is evenwel niet ingegaan op deze suggestie omdat daarover binnen de werkgroep “Politieke vernieuwing” blijkbaar geen consensus over was.

De Commissie betreurt dat zij niet werd geraadpleegd door de Kamer om, zoals ze zelf in haar advies had vermeld, voorstellen voor een juridisch kader te formuleren, of nader te adviseren over de concrete uitwerking van wetgeving en reglementen aangaand de relatie tussen openbare mandatarissen en derden.

5. Contacten met gelijkaardige instellingen

Op 20 maart 2018 heeft de Commissie de commissaris voor ethiek en deontologie van de *Assemblée nationale* van Québec, mevrouw Ariane Mignolet, ontvangen voor een gedachtewisseling. De instelling werd opgericht in 2010 en heeft dus al veel ervaring opgedaan inzake deontologie. Er werd een volledig

overzicht gegeven van de regels en de praktijk in verband met deontologie, waarbij ook de werking van de instelling onder leiding van de 'Commissaire à l'éthique et à la déontologie' aan bod kwam.

Op 2 mei 2018 ontving de Commissie een uitnodiging om deel te nemen aan de oprichtingsvergadering van het netwerk voor parlementaire ethiek en deontologie van de parlementaire assemblees van de *Francophonie*. Het initiatief heeft dan wel belang, toch heeft de Commissie die uitnodiging afgewezen; zij was immers van oordeel dat haar deelname aan een dergelijke bijeenkomst afhankelijk was van die van de Commissie voor de deontologie van de Franstalige parlementaire assemblees van België (Waal Parlement, Parlement van de Franse Gemeenschap en de Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie), die staat in de steigers maar is nog niet opgericht.

6. Zitpenningen

Artikel 14 van de wet van 6 januari 2014 bepaalt dat de commissieleden zitpenningen ontvangen, waarvan het bedrag wordt vastgelegd door de Koning.

Het bedrag van de zitpenningen van de commissieleden werd vastgesteld bij het koninklijk besluit van 10 september 2017 (*Belgisch Staatsblad* van 19 september 2017) (125 euro per vergadering voor de gewone leden, het dubbele voor de voorzitter en de ondervoorzitter).

7. Rekeningen

De rekening van de dotatiegerechtigde instellingen worden door de commissie voor de Comptabiliteit van de Kamer gecontroleerd en goedgekeurd.

Bij de installatie van de Commissie werd overeengekomen dat de Kamer zou instaan voor het secretariaat en de logistiek van de Commissie. Er werd daaromtrent geen protocol afgesloten.

De Commissie ontving op 28 juni 2017 van de Kamer een afrekening voor de werkingskosten van het jaar 2016. De rekeningcommissarissen van de Commissie stelden vasten dat het onmogelijk was de aangerekende tarieven en forfaits op hun juistheid te controleren en dat in het bijzonder de informaticakosten (met aangerekende uurtarieven tot 800 EUR) veel te hoog waren.

De Commissie legde uiteindelijk aan de Commissie voor de Comptabiliteit van de Kamer een rekening voor het jaar 2016 voor waarin zij de door de Kamer aangerekende bedrag van 26 095 EUR voor informaticakosten herleidde tot 4025,75 EUR.

Tijdens de hoorzitting in de commissie voor de Comptabiliteit van 29 november 2018 werden de informaticakosten uiteindelijk in onderling overleg tot 15 000 EUR teruggebracht, en dit zonder enige erkenning voor de toekomst.

De Commissie voor de Comptabiliteit vraagt om betere afspraken te maken over de dienstverlening door de Kamer. Op heden is er tussen de Commissie en de Kamer nog geen technisch akkoord over de rekeningen.

8. Dotatie

De Commissie kreeg voor de tweede helft van 2016 en voor 2017 een dotatie die identiek was aan het bedrag van de dotatie van de Verenigde benoemingscommissies voor het notariaat, nl. 371 000 EUR.

Ten gevolge van het vaststellen van de rekeningen voor 2016 en de bekendmaking van het koninklijk besluit van 10 september 2017 tot vaststelling van het bedrag van de zitpenningen voor de leden van de Federale Deontologische Commissie (B.S. 19 september 2017), werd die dotatie verlaagd tot 150 000 EUR voor het jaar 2018.

Deze vermindering is een directe consequentie van de beperkte activiteit, en in de toekomst zullen de behoeften wellicht hoger zijn.

9. Audit

Op 30 november 2017 heeft commissie voor de Comptabiliteit van de Kamer bij het Rekenhof en Ernst&Young een audit besteld van de collaterale instellingen die in het Forum gevestigd zijn (nieuw gebouw van de Kamer van volksvertegenwoordigers dat onder andere de collaterale instellingen huisvest), alsook van de BIM (Commissie die belast is met het toezicht op de specifieke en uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten). In het kader van die audit werd evenwel ook de Federale Deontologische Commissie doorgelicht.

Deze audit, die via een formele contradictoire procedure werd uitgevoerd, moest onderzoeken of er voldoende middelen zijn en of er bijkomende synergiën en besparing tot stand konden worden gebracht in de verschillende dotatiegerechtigde instellingen van de Kamer. De analyse van de institutionele en budgettaire aspecten werd aan het Rekenhof toevertrouwd; de analyse van de organisatorische aspecten, de processen en de synergiën aan Ernst&Young.

Bij brief van 20 december 2017 werd de Commissie gevraagd een vragenlijst in te vullen die als basis zou dienen voor een onderhoud van de Voorzitster en het secretariaat met de auditors op 23 en 25 januari 2018. Daarna werd op 28 februari 2018 een vertrouwelijk ontwerpverslag aan de Commissie toegezonden, die dit ontwerpverslag besprak tijdens haar vergadering van 12 maart 2018. Bij brief van 16 maart 2018, die als bijlage bij het definitieve verslag werd opgenomen, zond de Commissie haar opmerkingen over. Het definitieve verslag werd op 30 maart 2018 aan de Commissie bezorgd.

De belangrijkste conclusies van de audit zijn volgens de Commissie:

- de oproep aan het Parlement om de door de Commissie voorbereide Deontologische Code aan te nemen opdat de Commissie ten volle haar rol zou kunnen spelen (cf. Audit Ernst&Young, blz. 10);

- de vaststelling dat het huidige, hybride statuut van de Commissie als dotatiegerechtigd vast orgaan van de Kamer tot moeilijkheden leidt in het beheer, en dat de omvorming van de Commissie tot een intern orgaan van de Kamer van volksvertegenwoordigers of haar verzelfstandiging (eventueel als onderdeel van een nauw samenwerkingsverband met een andere dotatiegerechtigde instelling) zou kunnen worden onderzocht (cf. Audit Rekenhof, blz. 126).

10. Conclusie

De Commissie verheugt zich erover dat de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van Deontologische Code heeft aangenomen.

De Commissie heeft, althans in de behandeling van concrete adviesaanvragen, een trage start gekend, omdat haar belangrijkste instrument – de deontologische code – pas op het einde van de verslagperiode van kracht is geworden.

Nu dit geregeld is, komt het erop aan de voornaamste “belanghebbenden” – met name de openbaar mandatarissen, de overheidsbestuurders en de overheidsbeheerders (zoals omschreven in artikel 2 van de wet van 6 januari 2014 – op de hoogte te brengen van het bestaan, de bevoegdheid en de werking van de Commissie.

De Commissie vraagt de Kamer van volksvertegenwoordigers om in navolging van de conclusies van de voormelde audit de kwestie van het statuut van de Commissie in de nabije toekomst te regelen.